

Làm Dâu Trăm Họ ... Hồ

Việc hỗ trợ tù nhân, đối với đa số những người “ngoại cuộc”, là việc không nên làm vì chuyện phạt tù để phản tỉnh người phạm tội là chuyện “*thiên kinh địa nghĩa*”. Tuy nhiên, đối với một xã hội khoan dung và tôn trọng nhân quyền như Úc, và đối với những người “*trong cuộc*”, tù nhân được xếp chung với nhóm người cô thế cần được mọi người bảo bọc và giúp đỡ.

Chín người mười ý. Cãi mãi cũng không thể nào ngã ngũ. Cũng như việc người hút thuốc mà bị bệnh ung thư thì có nên được chữa trị miễn phí không, người say rượu lái xe bị tai nạn và bị tàn phế thì có nên được hưởng tiền trợ

cấp tàn tật không, v.v.. và v.v...

Bài viết này chỉ xin được bàn về chuyện “làm dâu trăm họ” của Nhân Viên Hồ Trợ Tù Nhân.

Tù nhân, nếu so sánh họ với những con cún trộm ăn trứng gà cũng được, mà cho họ là con Hồ ở vườn Bách thú cũng xong:

*“Gặm một khối căm hờn trong
cũi sắt,*

*Ta nằm dài, trông ngày tháng
dần qua.”*

(Nhớ rình - Thế Lữ (1936))

Hồ trợ tù nhân khó hơn cả việc “làm dâu trăm họ” là ở chỗ đó. Mình không biết họ là ai, họ đã làm gì, và họ sẽ làm gì. Mình chỉ biết họ là CON NGƯỜI, đang

bị cầm cố trong tường cao rào kín. Thèm là cảm giác lớn nhất của họ: thèm có phép lạ để quay ngược thời gian để thay đổi quyết định và hành động, thèm được kề cận bên vợ hoặc mẹ để vỗ về xin lỗi, thèm được ăn tí mắm, thèm một trái ớt tươi, thèm một ngày lao tâm, lao lực trong tự do ...

Thân nhân của họ, trừ một vài người cha lời cứng lòng mềm, hầu hết đều rất nóng ruột khi biết người thân mình đang ngồi tù. Họ muốn biết rõ ràng và liên tục tình trạng tinh thần và sức khỏe của người bên trong, tội trạng ra sao, án phạt thế nào ...

ÁN. Một tù ngắn gọn chỉ có hai chữ cái thôi, nhưng cái giá đổi

với tù nhân và thân nhân của họ rất đắt. Nó có thể là một cái bằng đại học, một đầu lương, một món nợ lớn không ai trả, một đứa bé không biết cha, v.v... Và đôi khi vì muốn tránh mất mát, họ chọn tốn kém thêm tiền, và trong rất nhiều trường hợp, tiền mất mà tội vẫn mang!

Trong suốt bảy năm làm việc hỗ trợ tù nhân, người viết đã từng chứng kiến rất nhiều cảnh tiền mất mà tội vẫn mang này – có những trường hợp, nếu bình tĩnh cân nhắc, ai cũng thấy rằng một đồng chạy nợ lo luật sư là một đồng đổ biển, nhưng vì bối rối, người trong cuộc chỉ nghe những gì mình muốn nghe, nghĩ rằng muốn trạng sư giỏi sẽ giúp tội lớn hóa bé, tội bé xé bỏ! Oan uổng hơn, có người lại còn mất trắng “*tiền lo luật sư*” cho một “*quí nhân*” trung gian nào đó – “*quí nhân*” này có thể “*tình nguyện*” giúp “*thăm nuôi*” tù nhân, giúp tư vấn, hướng dẫn luật pháp và đại diện liên lạc luật sư ... và thế là tiền tiêu cho chuyện về!

Người viết hiểu được rằng “*đồng tiền nói liền khúc ruột*”, và biết được rằng phần lớn người Việt phải ngồi tù cũng chỉ vì (không có) tiền, nên lúc nào cũng cố gắng tư vấn tù nhân và thân nhân của họ càng sớm càng tốt để giúp họ có một kiến thức tổng quát về luật pháp ở Úc, về tình hình chung của những án tương tự để họ đừng quá bị quan hoặc đừng nuôi hy vọng hão huyền.

Một ví dụ về chuyện hy vọng hão huyền: A được gia đình ở Việt Nam mượn nợ cho sang Úc du học. Gia đình bên ấy “*được biết*”

A bên Úc chăm chỉ ngày học, đêm rửa chén nhà hàng để kiếm tiền trang trải chi phí, lại còn tiết kiệm gửi về cho gia đình đôi chút. Đùng một cái, gia đình được tin A bị tạm giam chờ xử vì tội trồng cần sa. Nóng ruột, gia đình A nhờ người quen tìm chạy lo tìm trạng sư giỏi để giúp lo cho A ra để tiếp tục học và đi làm, vì A đã không biết gì về việc trồng cần sa là phạm pháp, và vì A chỉ đi “*làm mướn*” cho người ta mới có mấy ngày và chưa được trả đồng nào cả!

Một luật sư đoàn nợ được liên lạc. Họ đòi \$6,000.00 trước để đọc hồ sơ, lo giấy tờ, và cho trạng sư giỏi đại diện cho A trong phiên tòa sắp tới ấy. Ngày ra tòa, trạng sư ấy cho biết hồ sơ án có nhiều điều cần được nghiên cứu nhưng thân chủ họ mới tìm đến họ có ba ngày, nên xin hoãn phiên tòa lại một tuần. Luật sư đoàn ấy yêu cầu gia đình A tạm ứng thêm \$4,000.00 để họ tiếp tục đại diện cho A. Không có thêm tiền, họ đã phủ tay, cho biết \$6,000.00 đầu chỉ đủ chi tiêu cho những việc họ đã làm.

Có rất nhiều trường hợp như A, số tiền “*cúng*” cho luật sư từ từ năm đến hai chục ngàn Úc Kim với kết quả khả quan ... tương đương với việc dịch vụ trợ giúp luật pháp miễn phí của *Victoria Legal Aid*.

Việc người viết cho biết thông tin chung chung về “*án*” đã giúp rất nhiều người an phận chờ được xử “*bình thường*” không phải tốn thêm tiền để chạy tội, nhưng cũng có một anh em nhắc khéo, bảo người viết nên tế nhị hơn, và nên

để anh em tiếp tục ôm “*phao hy vọng*”. Họ cho rằng những ngày đầu ở tù đã tạo quá nhiều khủng hoảng cho một tù nhân rồi, nên những gì người viết nói, dù là sự thật, có thể mang hại hơn là mang lợi đến cho họ.

Ví dụ, tình hình chung là những tù nhân không phải công dân hoặc thường trú nhân Úc sẽ phải thi hành án tại Úc và sẽ được chuyển sang trại giữ di dân lậu để chờ trục xuất về nguyên quốc; rằng năm năm đầu sau khi bị trục xuất, người ấy sẽ không có cơ hội được cho vào Úc; rằng các án có liên quan đến việc trồng cần sa với số lượng “*thương mại*” (commercial) tại Victoria thường dài từ 6 tháng đến 2 năm (một số án có thể lên đến 5 năm) tùy theo bằng chứng phạm tội, với đại đa số án dài từ 12 đến 18 tháng, v.v... hoặc tội đã thương người khác mà không có vũ khí thì có thể dăm ba tháng, nhưng nếu có vũ khí thì coi chừng là một đến hai năm, mà nếu vũ khí ấy là súng thì, theo ngôn ngữ bình dân của người viết, là “*tiền mạng anh rồi!*”

Tình hình chung là thế, nhưng những anh em muốn có “*niềm tin và hy vọng*” thì nghĩ rằng người viết có thể gây ra án mạng, vì tù nhân đã bị người viết “*xử*” trước khi quan tòa xét án, và họ có thể tự tử trong tuyệt vọng.

Rõ khổ! Nhất là khi đối tượng là những người không quen với khái niệm về lối sống và luật pháp của Úc.

Thiệt đúng là khổ hơn làm dâu trăm họ nữa!

Huy Lưu